

Melding for fysisk aktivitet

Kongsvinger kommune

01.11.2010

Innhold

1.0 Bakgrunn	4
1.1 Hvorfor en melding om fysisk aktivitet?	4
1.2 Lovgrunnlag	5
1.3 Sammenheng med andre planverk.....	6
2.0 Status	8
2.1 Den organiserte idretten.....	8
2.2 Den organiserte idretten i Hedmark.....	8
2.3 Den organiserte idretten i Kongsvinger og Kongsvinger Idrettsråd	8
2.4 Tilrettelagte idrettslige tilbud i regi av Kongsvinger kommune.....	9
2.5 Det organiserte friluftslivet.....	9
2.6 Egenorganisert fysisk aktivitet	10
2.7 Anlegg for idrett og friluftsliv	11
2.7.1 Idrettshaller	11
2.7.2 Ishockeyhaller.....	11
2.7.3 Svømmeanlegg	11
2.7.4 Fotballbaner	12
2.7.5 Friidrettsanlegg.....	12
2.7.6 Håndballbaner	13
2.7.7 Hopp.....	13
2.7.8 Langrenn	13
2.7.9 Skiskytteranlegg	13
2.7.10 Skøytebaner	13
2.7.11 Roing	13
2.7.12 Skyteanlegg.....	13
2.7.13 Hestesportsanlegg	13
2.7.14 Golfanlegg	14
2.7.15 Motorsportsanlegg	14
2.7.16 Orienteringskart.....	14
2.7.17 Tennisanlegg	14
2.7.18 Idrettshus.....	14
2.7.19 Anlegg for klatring	14
2.7.20 Nærmiljøanlegg.....	14

2.7.21 Friluftsanlegg	14
2.7.22 Gymnastikksaler	15
3.0 Strategier og tiltak.....	15
3.1 Fysisk aktivitet – partnerskap for folkehelse	16
3.2 Fysisk aktivitet - skole.....	16
3.3 Fysisk aktivitet – Idrett	17
3.4 Fysisk aktivitet – friluftsliv	18
3.5 Tilrettelagte idrettslige tilbud i regi av Kongsvinger kommune.....	19
3.6 Anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	20
3.7 Kommunale idrettsanlegg	21
3.8 Rammer for bruk og uleie av kommunale anlegg.....	23
4.0 Handlingsplan.....	25
5.0 Utbygging og rehabilitering av kommunale anlegg	28

2010 - 2022

1.0 Bakgrunn

Kultur og fritidsenheten i Kongsvinger kommune igangsetter arbeidet med en ny strategisk temaplan for fysisk aktivitet for perioden 2010-2022 med status som **melding for fysisk aktivitet**.

Meldingen for fysisk aktivitet skal sette en definert kurs for idrett og friluftslivet i Kongsvinger samfunnet. Meldingen skal gi forståelse for hvordan idrett og friluftsliv kan bidra til den øvrige samfunnsutviklingen, og blant annet kan skape samhandling mellom frivillighet og offentligheten i utviklingen, vedlikehold og drift av anlegg for fysisk aktivitet.

For at planen skal kunne fylle funksjonen som styringsdokument og slik sett et redskap for politikere, kommuneadministrasjon og innbyggerne er det viktig at den blir utformet tydelig og mest mulig lesevennlig. Planen inneholder en status og oppsummering for hvordan idretten samlet kan beskrives for Kongsvinger. Deretter følger andre hoveddel av meldingen som inneholder tiltak i et 4-årig perspektiv og overordnede strategier som skal gjelde som rettesnor for idretten i et 12-årig perspektiv. Strategiene skal kunne vurderes som klare mål og tiltakene fungerer som tilhørende delmål.

Meldingen er ment å være et strategisk planverktøy, som skal fungere som et konkret politisk grunnlag for forvaltningen av idrett og friluftsliv i Kongsvinger. Meldingen utarbeides med en tilhørende handlingsplan, som spesifiserer hvilke aktiviteter og prosjekter som skal iverksettes innenfor tidsrom på 4 og 12 år.(se ovenfor)

Planen skal rulleres hvert 4. år. Oppstart og organiseringen av arbeidet er initiert av rådmannen og konstituert kultursjef i Kongsvinger kommune.

1.1 Hvorfor en melding om fysisk aktivitet?

Hovedformålet med meldingen om fysisk aktivitet er å belyse hva som må til for at Kongsvinger skal ha gode idrettsanlegg og et allsidig tilbud for fysisk aktivitet. Samtidig skal meldingen avklare hvilken rolle Kongsvinger kommune skal ha arbeidet med fysisk aktivitet og tiltak for å bedre folkehelsen.

Kongsvinger ønsker å strekke seg etter de samme mål som sorteres under folkehelseperspektivet, i Hedmark fylkeskommunes "Plan for fysisk aktivitet i Hedmark". Nedenfor siteres denne planens målsetting innenfor dette området;

"Å tilrettelegge for at befolkningen får mulighet til økt fysisk aktivitet i barnehage, skole, på arbeidsplasser og i fritiden. Det skal tilrettelegges for lavterskeltilbud, og dessuten skal både tiltak og anlegg ha fokus på universell utforming."

En viktig oppgave for både staten, fylkeskommunen og kommunen er å sørge for at frivilligheten har mest mulig forutsigbare utviklingsvilkår. Å fremme profesjonalitet og kvalitet i idrett og friluftslivet og legge til rette for deltagelse er avgjørende for å styrke innbyggernes stedsbundne identitet og trivsel knyttet til hjemstedet. Meldingen skal klargjøre Kongsvinger kommunes politikk i forhold til fysisk aktivitet.

Utfordringer/problemstillinger som skal belyses i løpet av arbeidet med utarbeidelsen med meldingen:

- Hvordan utvikle idrettsrådet og styrke samarbeidet med kommunen?
- Hvordan utvikle samarbeid mellom den organiserte idretten?
- Hva kreves for å utvikle og drifte anlegg, i tråd med krav fra KUD og særforbund i NIF?
- Hvordan opprettholde og utvikle medlemsmassen?
- Avklare behovet for tilskudd til drift og prosjekter. - Integrasjon i det frivillige idrettsarbeidet
- Profilering av idretten
- Forholdet mellom bredde og toppidrett

I forbindelse med forvaltningen av idrettsanlegg i Kongsvinger er det et ønske at meldingen skal kunne belyse tema vil kunne gi svar på følgende spørsmål:

- Hvilke anlegg skal prioriteres for tildeling av spillemidler?
- Skal kommunale anlegg stilles gratis til disposisjon for barn og unge under 19 år?
- Hvilke tilskudd skal Kongsvinger kommune gi til fysisk aktivitet?
- Hvilke kvalitetsnivå skal kommunale anlegg for idrett og friluftsliv ha og hvilke vedlikeholdsnivå skal det tilsvare?
- Hvilke anlegg skal eies og derfor driftes av Kongsvinger kommune?

En melding om fysisk aktivitet skal også kunne peke ut en kurs for samarbeidet mellom privatpersoner, organisasjoner, institusjoner og kommunal administrasjon på en slik måte at man sammen i Kongsvinger samfunnet kan sette seg felles mål.

Den kommunale kulturadministrasjonen og den politiske administrasjonen skal sammen kunne forholde seg til korrekt informasjon om idrettens status og fremtidige utfordringer. På denne måten kan det organiseres ulike virkemidler også konkrete tiltak som idretten skal kunne oppfatte som konsistente og langsiktige.

1.2 Lovgrunnlag

Kulturpolitikere og kulturadministrasjonen i Kongsvinger kommune ved kultur og fritidsenheten skal forankre beslutninger, organisering av offentlige tilbud og planarbeid i det lovregulerte kulturfeltet. I tillegg er det også andre offentlig lovregulerte områder som har betydning for kommunen:

- Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturloven) av 29.juni 2007 nr. 905.
- [Lov om pengespill](#) – av 28.august 1992 som inneholder forskrift om prioritering av søknader om tippemidler
- Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet
- Lov om kulturminner av 09.06.78 nr. 50
- Lov om friluftslivet av 28.06.57 nr. 16

Den overordnede loven for kulturvirksomheten er "kulturloven" som i § 1 Formål sier:

Loven har til formål å fastlegge offentlige styresmakters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet, slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfoldig kulturuttrykk

I § 4 Fylkeskommunens og kommunes oppgaver sier den:

Fylkeskommunen og **kommunen** skal sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemiddel og tiltak som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet regionalt og lokalt

1.3 Sammenheng med andre planverk

Foregående planverk som omfattet idrett og friluftsliv ble vedtatt, 10.01.1995(sak 1/1995). Planen het "Kommunedelplan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv". Kommunedelplanen har ikke vært rullert utover de tiltakene som er beskrevet i Kongsvinger kommunes årlige behandling av spillemiddelsøknadene.

Under følger en rekke planverk fra ulike forvaltningsorganer som berører tema og de prioriteringer som behandles i meldingen.

Stortingsmelding nr. 14 (1999-2000) "Idrettslivet i endring", er definert som den overordnede visjon for statlig idrettspolitik. Visjonen er et uttrykk for at det ikke bare er idrett i regi av idrettsorganisasjonene som er berettiget til offentlig støtte.

Noen konkrete forslag i Stortingsmeldingen er:

- Det skal satses på tilbud til barn(6-12 år) og ungdom (13-19 år)
- Spillemidlene skal ikke danne grunnlag for fortjenestebasert eierform
- Det skal fortsatt satses på nærmiljøanlegg
- Det skal fortsatt satses på rehabilitering av anlegg
- Kravet om tilrettelegging for funksjonshemmede vil bli videreført
- Anlegg med høy brukspotensial som gir muligheter for egenorganisert fysisk aktivitet skal prioriteres ved økte tilskuddsatser
- Fylkeskommunen skal fortsatt stå for fordelingen av midler til idrettsanlegg i kommunene
- Tilskudd til anlegg for internasjonale mesterskap skal foretas via tilskuddordningen for nasjonalanlegg
- Satsingen på forsknings- og utviklingsarbeid skal gradvis økes
- Med jevne mellomrom må det legges opp til omfattende idrettspolitisk debatt

Stortingsmelding nr. 39(2000-2001) Friluftsliv – "Ein veg til høgare livskvalitet" tegner hovedlinjene i en ny politikk for friluftslivet. Meldingen har som mål å styrke allemannsretten, retten til fri ferdsel, opphold m.v. i utmark. Denne retten er tuftet på respekt og hensynsfull opptreden ute i naturen

De nasjonale målene for friluftslivet er:

- Alle skal ha muligheten til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlige aktiviteter i nærmiljø og i naturen ellers.
- Friluftsliv basert på allemannsretten skal beholdes i hevd i alle lag av befolkningen
- Barn og unge skal få muligheten til å utvikle dyktighet innen friluftsliv
- Områder av verdi for friluftslivet skal sikres slik at det fremmer miljøvennlig ferdsel, opphold og høsting – og at naturgrunnlaget blir tatt vare på
- Ved boområder, skoler og barnehager skal det være god tilgang til trygg ferdsel. Lek og annen aktivitet i en variert og sammenhengende grønnstruktur med god forbindelse til omliggende naturområder

Stortingsmelding nr16 (2002-2003) – Resept for et sunnere Norge. Meldingen setter fokus på samfunnets foruroligende utviklingstrekk med tanke på livsstils sykdommer som følge av bl.a. manglende fysisk aktivitet og kosthold.

Hele åtte departementer var sammen om å utarbeide Handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009. I forordet fastslås det at fysisk aktivitet forebygger en rekke sykdommer og er en kilde til glede, livsutfoldelse og opplevelse av mestring.

- Aktiv fritid: Flere i fysisk aktivitet på fritiden ved bruk av turveger, turstier, nærmiljøanlegg, fotturer, skiturer, terreng for jakt og fiske. Bærturer, Barnas Turlag
- Aktivt arbeidsliv: God fysisk form har gunstig effekt på arbeidsmiljø og produktivitet. Arbeidsplassen bør derfor tilrettelegges for å fremme helse og trivsel
- Aktivt nærmiljø: En enkel måte å være fysisk aktiv på er å legge aktiviteten inn i de daglige rutiner, som for eksempel gå eller sykle til jobben, skole, og andre gjøremål.

Hedmark fylkeskommunes "Plan for fysisk aktivitet" (2009-2012)
Hedmark Fylkeskommune beskriver politikk på idrettsområdet slik:

Den peker ut fem satsingsområder

- Fysisk aktivitet – partnerskap for folkehelsen
- Fysisk aktivitet – idrett
- Fysisk aktivitet – friluftsliv
- Fysisk aktivitet – skole
- Anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

Strategisk plan for folkehelse

Hedmark fylkes "Strategisk plan for folkehelse (2007-2010)" poengterer at det er viktig å legge til rette for at befolkningen i Hedmark får mulighet til økt fysisk aktivitet i barnehage, skole, på arbeidsplasser og i fritiden. Det skal tilrettelegges for lavterskeltilbud, ikke minst for den eldre del av befolkningen. Både tiltak og anlegg skal ha fokus på universell utforming slik at alle grupper og alle aldre har tilgang til anlegg.

Regionalt utviklingsprogram (RUP)

RUP for Hedmark, legger vekt på at man skal stimulere de frivillige organisasjonene og bidra til å senke terskelen for å delta i aktiviteter. Videre legger RUP vekt på at man skal stimulere til tiltak som gjør barn og unge mer fysisk aktive.

Kongsvinger kommunes planer;

Planverket i Kongsvinger tar opp mange ulike tema som er sammenfallende med denne meldingen. Både i intensjon og interesse. Det er et ideal og knytte disse planverkene bedre sammen i et offensivt arbeid til inntekt for blant annet breddeidretten og folkehelse. For den interesserte finnes kommunedelplaner for helse, oppvekst, reguleringer for ulike områder og spesifikke prosjekter på kommunens hjemmeside(trykk på lenken over).

Hovedplan for sykkel i Kongsvinger by

De to viktigste grunnene til å sykle mer er at det gir den enkelte bedre helse, og at det bidrar til et bedre miljø. I tillegg kan sykling spare tid, spare arealer og gi oss opplevelser. Totalt sett vil dette gi en positiv samfunnsøkonomisk gevinst. En aktiv sykkelpolitikk er en viktig del av mer miljøvennlig by - og tettstedspolitikk. Kongsvinger er en del av sykkelby-nettverket i Norge. En sykkelby binder seg til målene som nedfelt i "Nasjonale sykkelstrategi- attraktivt å sykle for alle" (Statens Vegvesens nasjonale transportplan 2010-2019)

Viktige tiltak i denne strategien er;

- Sammenhengende hovednett for sykkel i byer og tettsteder
- Tydelige arenaer for syklende i gater
- Sikker sykkelparkering, også ved kollektivknutepunkter og holdeplasser
- Sykling i tunneler
- Nasjonale sykkelruter
- Trafikkforhold og sikkerhet på skolevegen
- Bedre drift og vedlikehold

Aktive:
Menn 5 193
Kvinner 3 436
Barn 4 629

2.0 Status

2.1 Den organiserte idretten

Kongsvinger kommune har en rekke aktive lag og foreninger med medlemmer i alle aldersklasser. Innenfor friluftslivet dominerer Kongsvinger Jeger og fisk, Brandval jeger og fisk. Til sammen har disse ca 1000 medlemmer totalt.

Idrettens omfang i Kongsvinger/Medlemslag

Idrettslagene i Kongsvinger er organisert i NIF og i henhold til årets idrettsregistrering (februar 2010) har idrettslag og foreninger i Kongsvinger til sammen 8611 medlemmer. Dette er en økning på 1079 medlemmer i forhold til foregående års registrering. Det meste av denne økningen kan nok forklares med mangelfull registrering de foregående år, og det er fortsatt lag som ikke har registrert seg innen fristen også i år. Av totalt registrerte utøvere er 5193 menn og 3436 kvinner. 4629 av disse er barn eller ungdom. 44 personer av det totale antallet er funksjonshemmede utøvere.

Antall registrerte medlemslag var pr. 31.12.2009: 39.

De største (medlemsmasse) lag og foreningene i Kongsvinger er i: KIL- fotball, Kongsvinger Golfklubb, Brandval IL, Kongsvinger og Brandval bordtennis, KIL Håndball, Granli IL, Brane IL, Austmarka IL, NTG Kongsvinger, JUMP break og hip hop klubb og Kongsvinger omegn Rideklubb.

2.2 Den organiserte idretten i Hedmark

Hedmark Idrettskrets er et fellesorgan for idretten i Hedmark og består av alle idrettslag, idrettsråd og særforbund tilsluttet Norges Idrettsforbund (NIF). Hedmark Idrettskrets arbeider for at alle gis mulighet til å utøve idrett ut fra sine ønsker og behov. Hedmark Idrettskrets skal være en positiv verdiskaper for individ og samfunn. I 2007 ble det i tillegg til kretsens ordinære lovpålagte oppgaver fokusert på tre viktige innsatsområder;

1. Kompetanseheving i lokalidretten. Trenerutvikling, lederutvikling, klubbutvikling, arrangementsutvikling og temakvelder etter lokale ønsker/behov.
2. Idrettsrådene i Hedmark. Sonemøter og fadderordning skal bidra til utvikling av velfungerende idrettsråd. Fokus på at samarbeid mellom lag, kommuner, idrettsråd og krets nivå fungerer best mulig.
3. Idrettens Kompetansesenter Innlandet (IKI) er nå etablert. Dette er et 3-årig samarbeidsprosjekt mellom Hedmark og Oppland fylkeskommuner og Norges Idrettsforbund. IKI skal etablere lokale kompetanseknutepunkt i fylkenes regioner, for derigjennom å styrke idrettsfaglige miljøer og bidra til kompetanseheving i lokalidretten.

2.3 Den organiserte idretten i Kongsvinger og Kongsvinger Idrettsråd

Kongsvinger idrettsråd er et fellesorgan for alle idrettslagene i Kongsvinger kommune som er tilsluttet Norges idrettsforbund. Kongsvinger idrettsråd arbeider for at alle skal ha best mulig vilkår for å utøve idrett ut fra sine behov og ønsker i kommunen. Idrettsrådet skal generelt:

- Samordne saker for idrettslagene og ta opp aktuelle tema av felles interesse.
- Kartlegge og planlegge idrettens behov i kommunen.
- Samordne og prioritere idrettslagenes planer på kort og lang sikt – særlig de økonomiske - for utbygging og drift og administrasjon.
- Informere og henvise til offentlige søknadsprosedyrer og tidsfrister. Avholde fellesmøter med idrettslag etter behov.
- Behandle, prioritere og samordne idrettslagenes henvendelser til kommunen og oversende fellessøknader til denne i samsvar med gjeldende regler.
- Informere kommunens ledelse og innbyggere om idrettslagenes virksomhet

Lokale aktivitetsmidler (LAM)

Idrettsrådet fordeler lokale aktivitetsmidler. Dette er overskudd fra Norsk Tipping som går direkte til lag med aktivitet for barn/ungdom (6-19 år).

Kongsvinger idrettsråd fikk i år 619.787 kr til fordeling. Dette er en økning på 16.700 kr i forhold til forrige år. Fordelingen baserer instruksjer og føringer fra henholdsvis Kulturdepartementet og Norges idrettsforbund. I tillegg har Kongsvinger idrettsråd utarbeidet en egen fordelingsnøkkel, basert på lag og foreningers medlemstall. Medlemstallene har lagene selv innrapportert via idrettsregistreringen.

2.4 Tilrettelagte idrettslige tilbud i regi av Kongsvinger kommune

Særforbund i Norges idrettsforbund, har et ansvar for å organisere idrett for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Særforbund organisert under Norges Idrettsforbund har ansvaret for å organisere både bredde- og toppidrett.

Det er stor forskjell på hvordan organiseringen foregår i ulike kommuner og særforbund. Det er slik sett også stor forskjell på hvor langt de ulike organisasjonene har lyktes i arbeidet med å inkludere mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Kultur og fritidsenheten i Kongsvinger kommune, har hatt samarbeid med KOBRA bordtennis, Kongsvinger Svømmehall og Kongsvinger Golfklubb for å tilrettelegge aktiviteter. Gjennom gruppebaserte aktiviteter har kommunen benyttet seg av forskjellige lag/foreningers tilbud, som f.eks. Kongsvinger Bueskytterforening og Kongsvinger Jeger- og fiskeforening.

Kultur- og fritidsenheten har de siste 10 årene også hatt organiserte idretts og aktivitetstilbud for mennesker med psykisk utviklingshemming. En av aktivitetene er organisert under navnet Brane Tigers.

2.5 Det organiserte friluftslivet

Jakt og fiske er viktig som kultur og friluftsliv aktivitet i Kongsvinger kommune. Flere foreninger er tilsluttet Norges Jeger og Fiskeforbund. Hovedmålet for disse foreningene er at mest mulig av jakt- og fiskeområdene skal være åpent for folk flest.

NJFF m/lokalforeninger satser på;

- kursing av jegere og fiskere
- delta i forvaltningen av fisk og viltbestandsregistreringer
- kurs for ulike typer innlandsfisking, bl.a. fluekasterkurs og fluebinderkurs
- kultivering av fiskevann etter avtale med grunneiere/grunneierforeninger
- jakt- og fiskeskole for barn

Finnskogen Turistforening (FT) ble stiftet i 1987 som en lokal forening med formål å rydde og merke gamle ferdselsveger på Finnskogen. FT er tilknyttet Den Norske Turistforening. Foreningen dekker i hovedsak kommunene Kongsvinger, Grue, Åsnes, Våler og Elverum. Foreningen tilrettelegger organisert friluftsliv i lokal DNT regi. Foreningens hovedoppgaver består i å rydde og merke turskier, organisere og gjennomføre fellesturer, drift av hytter, drifte Barnas Turlag samt sikre natur og kulturgrunnlag for friluftslivets interesser. Det finnes ca 800 km med merkede stier på Finnskogen.

Hovedoppgavene for turistforeningene er;

- rydde og merke turstier
- rydde, merke og til dels preparere skiløyper
- organisere og gjennomføre fellesturer (til skogs, til fjells, til fots, på ski eller sykkel)
- drift av hytter (serveringshytter og overnattingskvarter)
- arrangere sommerleir for barn, og basecamp sommer og vinter for ungdom
- Å tilrettelegge turtilbud for skoleklasser og barnehager
- Å være pådriver for å profilere helsebringende friluftaktiviteter.
- sikre friluftslivets natur- og kulturgrunnlag

Norges Speiderforbund, Glåmdal krets, har lokallag i Kongsvinger. For speiderne er friluftsliv, uansett årstid, rammen rundt vennskap, praktisk viten og mestring.

Også andre organisasjoner som Velforeninger driver i stor utstrekning med friluftsliv, som opparbeiding av turstier, selv om dette ikke er foreningenes hovedoppgave.

2.6 Egenorganisert fysisk aktivitet

Egenorganisert fysisk aktivitet omhandler tradisjonell og utradisjonell aktivitet for barn, unge og voksne. Slik fysisk aktivitet kan være alt fra spasertur i nærmiljøet, joggetur langs strandkanten, lek i "hundremeterskogen", fisketur ved elva eller sjøen, gå til topps på de mest utfordrende topper eller aktiviteter som rullebrett og streetbasket.

Østlandsforskning har i en rapport for noen år siden konstatert at de "rolige" aktivitetene som kortere fotturer i nærmiljø og eksempelvis bading, dominerer under ferie og i fritiden blant folk flest. I de senere år er det blitt en sterk økning i bruken av fjellet til friluftsliv, og dessuten sykling i naturomgivelser. Denne økningen faller sammen med en periode med tilrettelegging av mange gang- og sykkelstier fra tettstedene og ut, og også stier ute i marka. Mulighetene for å være aktiv på egen hånd er mangfoldige her i Kongsvinger, og svært mye av aktiviteten trenger ingen tilrettelegging i det hele tatt. Det er mer et spørsmål om motivering og positive påvirkninger.

**Idrettshallene i
Kongsvinger er
100%
utnyttet!**

2.7 Anlegg for idrett og friluftsliv

Kongsvinger kommune har et stort utvalg av idrettsanlegg. Sett ut fra innbyggertallet, er det få kommuner i Norge, som kan måle seg med Kongsvinger når det gjelder variasjon og antall idrettsanlegg.

Eierforholdene ved idrettsanleggene er i hovedtrekk tredelt;

- anlegg i organisasjoners eller lag/klubbers eie
- aksjeselskap (hvor idretten og det offentlige har majoriteten)
- kommunale anlegg.

2.7.1 Idrettshaller

I Kongsvinger er det to idrettshaller, Tråstadhallen og Holthallen. Flerbrukshallene kan benyttes til håndball, badminton, basketball, boksing, bordtennis, bueskyting, innebandy, judo, taekwondo, turn, volleyball, tennis m.m. Ved Marikollen skole er det en mindre flerbrukshall som ikke har godkjente mål for seriekamper i håndball, basket.

Kongsvingerhallen er en storhall for fotball og har derfor kunstgress. Den har også mobilt gulv str.22x44 m for andre hallidretter. Kongsvingerhallen har også kommunens største klatrevegg. KOBRA har egen hall for bordtennis i den gamle tekniske fagskolen på Rasta.

Idrettshallene har en meget høy bruksprosent, for noen er det 100 prosent utnyttelse og ønsket om leiebehovet er adskillig større enn hva kommunen kan tilby. Dette har resultert i at hallkapasiteten i kommunens egne haller er prioritert for tildeling til barn og unge. Deretter slippes den organiserte idretten til og har på denne måten mulighet til å delta i seriespill. Bedriftsidretten og uorganisert idrett har i stor grad blitt henvist til Kongsvingerhallen, men det finnes et uutnyttet potensial i bruken av gymsaler i distriktene.

2.7.2 Ishockeyhaller

Kongsvinger har en ishall. Denne benyttes fortrinnsvis til ishockey. Det foregår begrenset aktivitet innenfor kunstløp. Barnehager, barneskoler, høgskolen i Hedmark, NTG og Øvrebyen Vgs. benytter disponibel tid i ishallen. Denne aktiviteten foregår fortrinnsvis på dagtid.

2.7.3 Svømmeanlegg

Det er to svømmeanlegg i Kongsvinger, Kongsvinger svømmehall som har 25 m basseng, 12,5 m terapibasseng og barnebasseng. I tillegg har hallen et anlegg for stup.

Ved Heberheimen er det 12,5 m basseng, men dette har ikke vært benyttet siden åpningen av Kongsvinger svømmehall.

2.7.4 Fotballbaner

Det finnes ballbinger, 7 baner (balløkke m gress/grus) og 11 baner i Kongsvinger. Underlaget er både grus, natur- og kunstgress.

Av de eksisterende anleggene er;

Anlegg for fotball	Lokalisering	Anlegg for fotball	Lokalisering
7 bane, naturgress	Austmarka Idrettsplass	7 bane, naturgress	Kongsvingerhallen, ute
7 bane, naturgress	Austmarka Idrettsplass	Fotball storhall 100x60	Kongsvingerhallen
11 bane, naturgress	Bergkollen fotballbane	Ballbinge	Langeland skole
7 bane, Balløkke	Bogerlia	7 bane, Balløkke	Langrudberget
11 bane, naturgress	Brandval fotballbane	11 bane, naturgress	Lundeseter
11 bane, grus	Brandval treningsfelt	7 bane, Balløkke	Lundeseter skole
7 bane, balløkke	Brandval skole	7 bane, Balløkke	Puttara
7 bane, balløkke	Brandval skole	Ballbinge	Puttara
7 bane, balløkke	Digerudlia		Roverud fotballbane 1
11 bane, kunstgress	Gjemselund 1		Roverud fotballbane 2
11 bane, naturgress	Gjemselund 2	7 bane, grus	Roverud grusbane
11 bane, naturgress	Gjemselund 3	Ballbinge	Roverud barne- og ungdomskole
7 bane, naturgress	Gjemselund treningsfelt	7 bane Balløkke	Tråstad
7 bane, naturgress	Granli fotballbane	7 bane Balløkke	Vennersberg 1+2
7 bane, balløkke	Hexumløkka	7 bane Balløkke	Vangen
7 bane, balløkke	Langeland skole	7 bane Balløkke	Øvrebyen

2.7.5 Friidrettsanlegg

Friidrettsanlegget på Gjemselund stadion er nedlagt etter at det i 2009 ble etablert nytt kunstgressdekke. Løpebane i Kongsvingerhallen er også fjernet for å legge kunstgressdekke. Kongsvinger sportsanlegg planlegger igangsetting av etablering for friidrettsanlegg på Tråstad, nærmere bestemt Skansesletta. Dette anlegget heter i følge arbeidstittelen og søknaden til spillemidler, Skansesletta Idrettspark.

2.7.6 Håndballbaner

Kongsvingerhallen, Tråstadhallen og Holthallen er de tre idrettshallene i Kongsvinger som innfrir krav til dekke, merking og mål for offisielle håndballkamper. Dette er også de mest anvendte fasilitetene innendørs i kommunen. Ved stevner er det også muligheter for å bruke Marikollan flerbrukshall hvor det er oppmerket bane, men uten korrekte mål.

2.7.7 Hopp

Lierbakken ved Granli er det eneste gjenværende anlegg for hopp i kommunen, men denne har ikke vært i bruk på en god del år. Anlegget er derfor ikke i tråd med krav for vedlikehold eller i forsvarlig stand for å kunne arrangere renn.

2.7.8 Langrenn

Det er et meget godt tilrettelagt løypenett for skiløpere og gode treningsmuligheter for aktive langrennsutøvere i Kongsvinger. Anleggene som fremstår som svært godt opparbeidet er fortrinnsvis anlegget på Sæter (lysløype og egen arena) samt Liermoen lysløype (egen arena og produksjonsanlegget for kunstsne). Begge anleggene er gode utgangspunkt for aktive og mosjonsutøvere. Flerbrukshuset på Liermoen, skihytta på Tjernsli og Nordlyshytta på Ringshella er de mest populære utfartsstedene. Frivillig arbeid fra KIL Ski og Granli IL er en sterkt medvirkende årsak til at de gode tilbudene for langrenn i Kongsvinger.

2.7.9 Skiskytteranlegg

Kongsvinger kommune har hatt et aktivt skiskyttermiljø med eget skiskytteranlegg på Austmarka. Dette er i dag ikke aktivt og anlegget må på grunn av manglende vedlikehold sees på som nedlagt.

2.7.10 Skøytebaner

Skøytestadion ved Holt ungdomskole. Denne blir driftet i regi av Kongsvinger Skøyteklubb. I tillegg til skøytestadion blir flere balløkker islagt.

2.7.11 Roing

Vingersjøen rosen er et anlegg som er under ferdigstilling. Kongsvinger kommune vil følge nøye med på arbeidet.

2.7.12 Skyteanlegg

Kongsvinger har gode treningsfasiliteter for jegere og sportsskyttere. De fleste av anleggene har elektroniske skiver. Skyttere i Kongsvinger har også en egen mulighet for å trene figur- sti og bevegelige mål. Det er 200 m baner lokalisert i Kongsvinger by, Austmarka, Roverud, Brandval og Egeberg. Flere av disse har muligheter for skytetrening på bevegelige mål. På Raudhella finnes det leirduebane og egen bane for figurskyting. Egeberg har to pistolbaner.

KJFF har leirduebane på Vestli. Denne utvides med nye aktiviteter, sportingbane fra sommeren 2010.

2.7.13 Hestesportsanlegg

Kongsvinger og omegn Rideklubb er den største arrangøren og tilrettelegger for hestesport i Kongsvinger. KORC er lokalisert på Hov utenfor Kongsvinger. Anlegget består av to ridehaller, en stor stall og to feltrittløyper.

I tillegg til KORK finnes det private staller og andre private aktører. Stall Stensbøl og Øiset Islandshest et to slike aktører.

2.7.14 Golfanlegg

Kongsvinger Golfklubb er en av de største golfklubbene i Hedmark og er i stadig vekst. Klubben arrangerer mange lokale turneringer, noen nasjonale turneringer og en rekke kurstilbud hvert år. Anlegget er lokalisert på Liermoen utenfor Kongsvinger og ble ferdigstilt 2009. Anlegget består av en 9 hulls kortbane, en 18 hullsbane, putting green, driving range og service/drifts hall. Klubben har sine lokaler og kontorer i Flerbrukshuset på Liermoen.

2.7.15 Motorsportsanlegg

Motorcross anlegg på Korperud. Dette anlegget tilfredsstiller krav for å kunne arrangere nasjonale stevner.

2.7.16 Orienteringskart

Bjørnmoberget, Buberget, Bæreia, Digernesseterskog, Eikeberget, Eikeseterskog, Edsberg, Esperberget, Gjølstad, Hølvatna, Gravsjøberget, Gruvberget, Gruveåsen, Gruvåsen, Kongsvinger gate-o.kart, Langåsen, Larslia, Liermoen, Mostjernsberget, Marikollen, Møkeråsen, Nye Sæter, Skinnarbøl, Skinnarbøl II, Rafjellet, Roverud ski-o.kart, Roverudberget, Rudsmoen, Seter seter, Ringshella, Stømner-stormyra, Svarttjernsberget, Sæter, Urstjern, Tjernsli, Vardåsen, Vardberget, Viker leirskole, Tussevangen.

2.7.17 Tennisanlegg

Skansesletta tennisbane:

Kongsvinger tennisklubb er den aktøren som opprettholder tennissporten i Kongsvinger med ca 100 medlemmer. Klubben har lang tradisjon og ble grunnlagt i 1912. Kongsvinger tennisklubb Nord-Tråstad på Kongsvinger. Anlegget består av 4 grusbaner, 3 minitennisbaner og et klubbhus.

Dragonmoen tennisbane

2.7.18 Idrettshus

Tråstadhallen, Holthallen, Kongsvingerhallen og Marikollen flerbrukshall er alle idrettshaller, som huser en stor andel av aktiviteten for klubber og lag i Kongsvinger.

2.7.19 Anlegg for klatring

Kongsvingerhallen har en klatrevegg til disposisjon.

2.7.20 Nærmiljøanlegg

Det er mange nærmiljøanlegg i Kongsvinger. Slike anlegg kan være balløkker, hinderløyper, turstier, gangveger, skateanlegg, sandvolleyball, bordtennis, basketball el. Andre ballbaner. I forbindelse med utarbeidelsen av "Melding for Fysisk aktivitet" skal det gjennomføres en kartlegging og en tilstandsrapport for alle disse anleggene.

2.7.21 Friluftsanlegg

Merkede stier, traseer, badeplasser og bruer. Finnskogleden vedlikeholdes og administreres av ARKO og Finnskogen turistforening. Leden går i grenseområdene fra Eidskog til Trysil. Det er til sammen 800 km med merkede stier i hele området som klassifiserer som Finnskogen. Finnskogen

turistforening administrerer også mange overnattingstilbud langs leden og andre turstier i området:

Overnatting: 10 koier/hytter

- 1) Lebiko (Varaldskogen - Kongsvinger)
- 2) Vålet (Brandval Finnskog - Kongsvinger)
- 3) Bendikstorpet (Vinger Finnskog - Kongs.)
- 4) Flisberget (Våler Finnskog)
- 5) Juskjølkoia (Elverum Finnskog)
- 6) Brutjernskoia (Grue Finnskog)
- 7) Fløterkoia ved Helgen (Grue Finnskog)
- 8) Løvknuten (Elverum Finnskog)
- 9) Flotsberget (Elverum Finnskog)
- 10) Rundkjølbrakka (Elverum Finnskog)

I tillegg finnes en rekke private, tilgjengelige overnattingssteder med varierende standard langs stinettet.

2.7.22 Gymnastikksaler

Alle skoler i Kongsvinger kommune har gymnastikksaler til disposisjon. Marikollen har egen flerbrukshall. Salene er lokalisert til Austmarka, Brandval, Roverud, Lundesæter, Langeland og Vennersberg. Øvrebyen Videregående og Politihøgskolens utdanningscenter avd. Kongsvinger har også egne gymnastikksaler. Sentrum og Øvrebyen Videregående bruker Kongsvingerhallen.

3.0 Strategier og tiltak

Målsetting

Alle grupper i befolkningen skal ha muligheter til å utøve idretts- og friluftaktiviteter på det nivå de selv ønsker. Det skal sikres arealer og anlegg for idrett, friluftsliv og lek i boområder og grender.

Delmål:

- Eksisterende anlegg skal ivaretas og rehabiliteres slik at de til enhver tid fyller de krav brukerne stiller til anlegget.
- Ved bygging av nye anlegg skal det legges vekt på at de skal dekke behovet for flere aktiviteter, idretter og brukergrupper.
- I reguleringsplaner skal det innarbeides areal og anlegg for lek, idrett og friluftsliv som en del av bomiljøet.

- Barn og unges interesser og engasjement skal vektlegges og ivaretas ved all fysisk utforming og planlegging av områder og areal for idrett og friluftsliv.
- Det skal være tilrettelagt arealer for uorganisert idrettslek i alle boområder og grender.
- Samordne skoleverkets, idrettens og friluftslivets behov for anlegg.
- Anlegg skal planlegges og tilrettelegges for mest mulig helårsbruk.
- Alle anlegg skal så langt det er mulig og nødvendig tilpasses funksjonshemmede.
- Det skal legges til rette for anlegg for kultur og natur- opplevelser, dvs. turstier og veger som starter i nærmiljø, idrettsanlegg eller sentrale områder.

3.1 Fysisk aktivitet – partnerskap for folkehelse

Fysisk aktivitet forebygger en rekke sykdommer og er en kilde til livsutfoldelse og en opplevelse av mestring. For kommunen er det viktig å legge til rette for fysisk aktivitet, både for individuell uorganisert fysisk aktivitet og organisert aktivitet. Naturlige arenaer for uorganisert fysisk aktivitet hvor kommunen er utbygger/partner i utbygging, vil ofte være gang og sykkelveger, turstier og nærmiljøanlegg.

Strategi

Det skal legges til rette for at innbyggerne i Kongsvinger skal få muligheten til økt fysisk aktivitet i barnehager, skole, arbeidsplass, institusjoner og i fritiden. Det skal fokuseres på lavterskeltilbud. Anleggene skal ha fokus på universell utforming og tilgjengelighet for alle.

Tiltak

- *Fysisk aktivitet skal være et gjennomgående tema i all kommunal planlegging som en del av det generelle folkehelsearbeidet. Her skal alle kommunale enheter informeres gjennom utsending av meldingen og informasjonsformidling.*
- *Utvikling og bygging av gang- sykkelveger og turstier skal ha høy prioritet.*

Uteområder
som stimulerer til
fysisk aktivitet.

3.2 Fysisk aktivitet - skole

Den naturlige fysiske aktiviteten som skoleelever tidligere opplevde som en selvfølge på skolevegen og i løpet av skolehverdagen, er redusert dramatisk. Transport til og fra skolen foregår i bil og buss for mange. I tillegg til dette mangler mange av skoleområdene selv enkle

aktivitetstilbud og det er dessverre adskillig mindre fysisk aktivitet i løpet av skolehverdagen i dag sammenliknet med den samlede aktiviteten for 10 år siden.

Strategi

Alle skoler skal ha uteområder som stimulerer til fysisk aktivitet. Det er viktig å utnytte omkringliggende natur og bygge nærmiljøanlegg hvis ikke slike finnes (Det henvises til Rapport om skolens utearealer utgitt av Sosial og helse direktoratet i 2003).

Skolehverdagen skal ha innslag av meningsfull fysisk aktivitet.

Kongsvinger kommune skal arbeide for at det skal være enkelt å gå/sykle til og fra skolen. Både sommer og vinterstid.

Utvikle et tilbud om fysisk aktivitet/idrett i SFO i samarbeid med idrettslagene.

Tiltak

- Legge til rette for gode uteområder ved barne- og ungdomskoler og de videregående skoler.
- Legge til rette for medvirkning fra elevene i planleggingen av uteområder.
- Gi støtte til større aktivitetstiltak i skolen.
- Påvirke til at fysisk aktivitetstiltak, som turer i skog og mark, blir del av undervisningsopplegget for innvandrere.
- Kongsvinger kommune må åpne for en bedre dialog med foreldre på grunnskolenivået i arbeidet med økt satsing på fysisk aktivitet.
- Lage en idé - perm / "verktøykasse" for lavterskel tilbud innenfor organisert fysisk aktivitet i skolen.
- Alle skoler bør organisere skolehverdagen slik at fysisk aktivitet prioriteres.
- Påvirke skolene for å skape et sterkere fokus på friluftsliv i skolen.
- I arbeidet med tilskuddsordning for frivillighet, bør idrettslagene engasjeres for og bidra til organiseringen for fysisk aktivitet/idrett i SFO.

3.3 Fysisk aktivitet – Idrett

I Kongsvinger er det nærmere 40 idrettslag og 50 bedriftsidrettslag, av ulik størrelse. Idrettslagene er tilsluttet Kongsvinger Idrettsråd, og dette er kommunens viktigste sparringspartner i saker som vedrører eller direkte inkluderer idrettslige perspektiv. Det store antallet idrettslag synliggjør at idretten også har en meget stor medlemsmasse. På tross av dette er en av idrettens store

utfordringer frafallet av ungdom. En annen sentral utfordring finnes i forholdet mellom bredde og toppidrett. Bredden er representert i allmennidretten og gagnar samt inkluderer i prinsippet alle, mens toppidretten er kvalitetsavhengig og ekskluderer naturlig nok de fleste.

Kongsvinger kommune har ikke i større grad tilført direkte tilskudd til idrettsorganisasjonenes drift eller aktivitet. Her finnes det allikevel unntak som eksempelvis prosjektstøtte som ofte har blitt organisert via ordinære kulturmidler. Disse midlene må allikevel kunne ansees som mindre omfattende og ikke i proporsjon sett i forhold til det virkelige behovet.

Det har ved en rekke anledninger også blitt foretatt politiske enkeltvedtak for å tildele ekstraordinære tilskudd. Til sammen utgjør totalsummen av disse tildelte midlene til idretten i Kongsvinger et omfattende beløp, i sammenlikning med de faste tilskuddene som budsjetteres hvert år.

Strategi

Videreutvikle samarbeidet med Kongsvinger idrettsråd. Idrettslagene skal stimuleres til samarbeid, kompetanseheving, aktivitetsmangfold og gjennomføring av mesterskap.

Tiltak

- Utvikle samarbeidet med Kongsvinger idrettsråd hvor fokus legges på anleggsutvikling, breddeidrett, medlemsutvikling, kompetanseheving og profilering.
- Etablere en årlig samling i samarbeid med idrettsrådet om idrett og spillemidler
- Gi mesterskapsstøtte for gjennomføring av NM og eventuelt andre mesterskap
- Prioritere aktivitetsmangfold og at tilbudene favner flest mulig.
- Breddeidrett skal prioriteres fremfor toppidrett. Tilrettelegging for å øke antallet medlemmer med nedsatt funksjonsevne må prioriteres.
- Ta del i arbeidet for en etablering av Idrettens kompetansesenter i Glåmdalsregionen
- Utrede og etablere en egen tilskuddsordning for idrettsprosjekter.

3.4 Fysisk aktivitet – friluftsliv

Det organiserte friluftslivet i Kongsvinger foregår i hovedsak i regi av Finnskogen turistforening samt jeger og fiskeforeningene. I tillegg er det stor aktivitet i blant uorganiserte virksomheter.

Velforeninger, borettslag og andre organisasjoner legger forholdene til rette for friluftsliv ved bygging av turstier/ løyper rundt om i kommunen.

Friluftslivet har en viktig plass i et folkehelseperspektiv. En av de største utfordringene er tilrettelegging av lavterskeltilbud for fysisk aktivitet. Profilering av gode naturopplevelser og aktivt friluftsliv er viktig i denne sammenhengen.

Strategi

Utvikle samarbeidet med Finnskogen turistforening samt jeger og fiskeforeningene. Øke satsningen på utviklingsprosjekt som inkluderer nye og eksisterende anlegg for friluftsliv.

Tiltak

- Utvikle og merke kulturstier og turstier der folk bor, i samarbeid med Finnskogen Turistforening, borettslag og velforeninger.
- Tilrettelegge for idrettsanlegg i forbindelse med kultur, fiske og naturopplevelser. Særlig bør det prioriteres turstier og veger som starter i nærmiljø, ved idrettsanlegg eller sentrale områder og som går gjennom kulturlandskap, fiskevann og kulturlandskap.
- Oppfordre lag, foreninger og grupper til igangsetting av enkle opplegg for turer i skog og mark. Et eksempel kan være slike tiltak organisert i regi av Frivillig sentralen for innvandrerfamilier. Nye erfaringer viser at terskelen er for høy for innvandrerfamiliene til å delta på vanlige, åpne fellesturer.
- Være pådriver for opparbeiding av turstier i parker og friluftsområder med særskilt tilrettelegging for eldre og mennesker med funksjonsnedsettelse.
- Oppfordre til å søke tilskudd fra spillemidlenes ordning for nærmiljøanlegg til opparbeidelse og merking av turstier og kulturstier.
- Utarbeide kart over turstier/løyper i regi av kommunen eller andre tiltakshavere.

Brane Tigers har
vunnet Norway
Cup 2 ganger.

Hvor stor er
helsegevinsten for
tilrettelagt
idrettstilbud?

3.5 Tilrettelagte idrettslige tilbud i regi av Kongsvinger kommune

Mennesker med funksjonsnedsettelse/utviklingshemming/psykiske plager, har ofte større utfordringer både fysisk, psykisk og sosialt. Deltagelse med andre i et sosialt samspill er viktig. Helsegevinsten av en slik tilrettelegging er stor.

Strategi

Stimulere til større bredde i både idrett og friluftaktiviteter. Være med å tilrettelegge for kontinuerlig dialog med idretten, interesseorganisasjoner og politikere slik at tilbudene og aktivitetene utvikles videre.

Tiltak

- Videreutvikle dagens tilbud.
- Utvikle samarbeid med idrettslagene om tilrettelagte tilbud sammen med idrettstrådet.

3.6 Anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv

Gjennom årene har et stort antall anlegg for fysisk aktivitet blitt realisert i Kongsvinger kommune. Disse har ofte sitt utspring i ren vilje hos lokale ildsjeler og dugnadsarbeid samt tilskudd fra spillemiddelbevilgninger fra Kulturdepartementet. Behovene og aktiviteten endres og det er derfor et økende press på midler til nye anlegg, men også et kraftig behov for rehabilitering av gamle anlegg. Erfaring har vist at mindre kostbare anlegg, som nærmiljøanlegg, er forholdsvis enkle å realisere, stimulerer til mye aktivitet og er adskillig enklere å vedlikeholde. Større anlegg har vist seg å være svært kostnadsdrevende både ved utbygging og drift. Et forutsigbart samarbeid mellom kommunene blant annet ved hjelp av politiske initiativ, kan være løsningen sett i en sammenheng med en svak kommuneøkonomi. Interkommunale anlegg gir samtidig en genuin mulighet til å realisere de mer kostnadsdrivende anleggene.

Strategi

Øke satsingen på nærmiljøanlegg og skoleanlegg. Initiere satsing på anlegg for friluftsliv. Oppfordre søkere av spillemidler til samarbeid om anlegg og anleggsplaner. Sørg for at alle store anlegg er nøye behovsvurdert, energivennlige og at de vil bli driftet/vedlikeholdt på en skikkelig måte i fremtiden.

En utbygging av større anlegg skal skje i samråd med omliggende kommuner med hensyn til regionalt samarbeid både i utviklingen av anleggene og bruk. Der det er mulig skal det fokuseres på rehabilitering fremfor nybygg.

Tiltak

- Ha en løpende dialog om anlegg i kommunen i samarbeid med idrettsrådet, de frivillige organisasjonene og KKE.
- Invitere og oppfordre Kongsvinger idrettsråd, Eldrerådet, Funksjonshemmedes råd, Innvandrerådet og Ungdomsrådet med i Kongsvinger kommunes fremtidige satsing på fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

- Alle anlegg skal være tilpasset ved universell utforming. Dette må kvalitetssikres gjennom et samarbeid med blant annet idrettsrådet ungdomsrådet, funksjonshemmedes råd og Eldrerådet.
- Alle kommunale anlegg skal så langt det er mulig være tilgjengelig for allmennheten.
- Satse på utvikling av nærmiljøanlegg og da særlig på mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg i samarbeid med borettslag og velforeninger.
- Oppfordre skoler, foreninger og lag til å tenke nærmiljøanlegg for fysisk aktivitet, og fremme søknader om spillemiddeltilskudd. Samtidig sikre at alle aktuelle adressater har fått tilstrekkelig informasjon om hva nærmiljøanlegg er.
- Stimulere til utbygging av turstier og løyper som kan benyttes sommer og vinter i tilknytning til større boområder i regi av borettslag, velforeninger og idrettslag.
- Bidra til at alle ansvarlige deler av forvaltningen i kommunen har kompetanse om spillemiddelordningen.
- Satse på friluftslivsanlegg og da særlig på dagsturhytter.
- Rehabilitering av Kongsvinger Svømmehall innenfor det brede folkehelse perspektivet.
- Rehabilitering og utbygging av Kongshallen i et regionalt perspektiv.
- Oppfordre til et bredere samarbeid om store idrettsanlegg på tvers av kommunegrensene.

3.7 Kommunale idrettsanlegg

Kongsvinger kommune er eier av en rekke idrettsanlegg. Flere av anleggene er knyttet til skoler, slik som idrettshaller, gymsaler og nærmiljøanlegg. Skolenes bruk og nære tilknytning til anleggene har ved flere anledninger reist spørsmålet om hvem som har vedlikeholdsplikten ved hvert enkelt anlegg. Skolene eller Kongsvinger kommunale eiendomsenhet. Dette har blant annet bakgrunn i idrettens utstrakte bruk av anleggene. I tillegg til slike anlegg knyttet til skolen, er Kongsvinger kommune eier av Kongshallen, Kongsvinger svømmeanlegg, Skansesletta, Holt stadion og flere balløkker.

Gjemselund ble overdratt til Kongsvinger Sportsanlegg a/s som i tillegg skulle ha ansvaret for utbygging av friidrettsstadion på Tråstad og kunstgressbaner.

Kommunestyret har vedtatt at det for de mest krevende idrettsanleggene, Gjemselund, Kongshallen og Kongsvinger Svømmeanlegg skal opprettes en egen idrettsenhet fra 01.01.11 som skal ha ansvaret for driften. Kongsvinger kommune har overtatt alle aksjene i Kongsvinger Sportsanlegg etter generalforsamlingen, dette medfører at idrettsanleggene som har vært i Kongsvinger Sportsanleggs eie tilbakeføres Kongsvinger kommune.

Dette kommunale vedtaket betyr at det vil være Kongsvinger kommune som må stå for utbyggingen av friidrettsanlegget på Tråstad. Kulturdepartementet har satt som krav for tildeling av spillemidler til Gjemselund at det bygges et fullverdig friidrettsanlegg som kompensasjon for det friidrettsanlegget som var på Gjemselund før utbyggingen.

Kongshallen er i dag i en slik tilstand at det må foretas en omfattende rehabilitering. Det er vedtatt i kommunestyret at det skal rehabiliteres og bygges ut etter alternativ E som omfatter utvidelse av garderobes, isbinge, sosiale rom, treningsrom og publikumskapasitet. Prosjektet er teknisk godkjent av Kulturdepartementet. Prosjektet har en kostnadsramme på kr. 51.000.000, hvorav kr. 24.000.000 vil bli dekket med spillemidler og mva refusjon

Kongsvinger il, skøytegruppa har i samarbeid med Norkonsult fått utarbeidet et prospekt på en kunstisbane på Holt kombinert med kunstgressbane med internasjonale mål. Det er Kongsvinger kommune som eier skøytebanen på Holt hvor dette anlegget er planlagt. Dette er ett prosjekt som kan sees i sammenheng med de ubyggingsplanene som ble lagt for Kongsvinger sportsanlegg. Prosjektet har en kostnad på kr. 38.000.000 hvorav kr. 17.000.000 vil bli dekket med spillemidler og mva refusjon. I tillegg vil det med kombinert skøytebane og bandybane være muligheter for å søke om en tilleggbevilgning på kr. 5.000.000.

For disse store kommunale anleggene er det nærliggende å søke samarbeid med omliggende kommuner for at dette skal være interkommunale anlegg. Dette vil også føre til en økning i spillemiddeltilskuddet på 20%.

De aller fleste av kommunens idrettsanlegg er bygget med tilskudd fra spillemidlene. Dette forutsetter at anleggene skal vedlikeholdes og driftes slik at anleggene holder et høyt kvalitativt nivå.

For å kunne drifte og vedlikeholde disse anleggene på en tilfredsstillende måte i henhold til bla. idrettslige behov og krav i forbindelse med tildeling av spillemidler, bør anleggene kategoriseres med hensyn til bruk, vedlikeholdsansvar og planmessig utviklingsansvar.

Kategori A:

Skolehaller og anlegg, nærmiljøanlegg ved skolene, ballbinger og større anlegg som Kongshallen, Svømmehallen, Skansesletta, Holt og Marikollen defineres som kategori A. Dette betyr at kommunen har det fulle vedlikeholdsansvaret. Kategori A anlegg skal til enhver tid fremstå i henhold til topp funksjon for idrettslig bruk. Der det er kombinasjonsbruk mellom skole og idrett vil skole ha ansvar for alt idrettsutstyr i forhold til skolens bruk. KKE har ansvaret for det som kommer som tillegg /behov for idrettens bruk.

Kategori B:

Kommunens nærmiljøanlegg som ikke ligger til kommunens eiendommer og skoleanlegg, definerte badeplasser, idrettsanlegg.

Her skal det utføres et beskrevet vedlikehold som er forutsigbart for brukere.

Kategori C:

Dette er anlegg som kommunen ikke står som drifter/eier av, selv om de befinner seg på kommunal grunn. Disse anleggene vedlikeholdes av respektive idrettslag og foreninger uten at kommunen har noe ansvar.

All utvikling og rehabilitering av kommunale idrettsanlegg tillegges KKE og det er de som er ansvarlig for søknad om spillemidler for kommunale anlegg.

Strategi

Kongsvinger kommune skal ha en helhetlig plan for drift og vedlikehold av de kommunalt eide idrettsanleggene. Det skal ikke bygges nye idrettsanlegg før anleggene er brakt opp til en standard som tilfredsstillende de idrettslige krav og en har en helhetlig plan for drift og vedlikehold for anleggene.

Tiltak

- Det utarbeides en drift, vedlikehold og rehabiliteringsplan for de kommunale idrettsanleggene ut fra kategorisering av anleggene.
- Det etableres rutiner for kommunale søknader om tilskudd fra spillemidlene hvor dette tillegges den enheten som har ansvaret for drift og vedlikehold av anleggene.
- Utleie av kommunale idrettsanlegg tillegges den som har ansvaret for drift og vedlikehold.

3.8 Rammer for bruk og uleie av kommunale anlegg

Kommunestyret i Kongsvinger har vedtatt at alle gymnastikksaler og idrettshaller skal stilles gratis til disposisjon for aktivitet/trening i regi av lag og foreninger for alle under 19 år, mandag til og med fredag. Gratis utlån til alle utøvere under 19 år, representerer i dag et omfattende og indirekte tilskudd til idretten i Kongsvinger. Dette har vært nødvendig for rekrutteringen til flere idrettsgrener spesielt og til breddeidretten generelt. Dette er helt i tråd med den statlige idrettspolitikken og incitamentene for tildeling av spillemidler.

Slik ordningen praktiseres i dag, gir den ikke noe bilde av hva Kongsvinger kommune bidrar med til idretten. Beregninger viser at gratisprinsippet egentlig koster nærmere 1,5 millioner kroner pr. år. Andre kommuner som praktiserer gratisprinsippet gir et tilskudd til idretten tilsvarende hall-leie, i form av subsidiering.

Kommunen og idrettsrådet opplever at enkelte lag sikrer seg halltid ved den årlige tildelingen som i enkelte tilfelle ikke benyttes fullt ut. Samtidig er det andre lag og aktiviteter som ikke får den tid de har søkt om eller har behov for. En mulig reaksjon på disse forholdene, vil være at det betales for den tid som ikke benyttes. Det bør i tillegg foretas en kontinuerlig revidering av dagens utleieregler.

Dagens ordning gir også en del skjevheter, da den kun omfatter kommunale idrettsanlegg. De lag og foreninger som selv har bygget anlegg, i stor grad på dugnad, må selv stå for alle driftskostnader. I enkelte tilfelle dreier dette seg om meget store og kostnadskrevende anlegg som f.eks.;

- Kongsvinger rideklubb med haller, stallanlegg og utendørsanlegg
- Kongsvinger Golfklubb med 18 hulls golfbane og flerbrukshus(benyttes av alle som besøker området)
- Kongsvingerhallen

Det er også andre idrettsanlegg som har betydelige kostnader i form av investering og drift. Enkelte av anleggene har i tillegg liten inntjeningsmulighet, samtidig som de spiller en avgjørende rolle for tilrettelagte tilbud innenfor det brede folkehelseperspektivet. Et eksempel her er bygging av golfbaner, turstier og skiløyper som krever omfattende investeringer i maskin. Driften av disse maskinene krever ressurser.

Dersom en skal følge gratisprinsippet for barn og ungdom under 19 år også for anlegg som eies av lag og foreninger, vil dette innebære og innføre en tilskuddsordning. En estimert årlig kostnad for en slik ordning vil kunne berammes på rundt kr.500.000

Strategi

Det årlige totale kommunale økonomiske tilskuddet til idrett, skal gjøres synlig i budsjett og regnskap. Kongsvinger kommune skal legge til rette for at kommunale anlegg benyttes i så stor grad som mulig.

Tiltak

- Administrasjon og utleie av Kongsvinger kommunes idrettsanlegg samles i en enhet et driftsselskap eller en avdeling.
- Utleieregulativet for idrettshaller, gymsaler og uteanlegg må revideres. Gratisprinsippet for barn og unge under 19 år opprettholdes, subsidieringen av leien skal synliggjøres i budsjett og regnskap. Alle leietagere som ikke benytter reservert halltid skal faktureres. Dette vil da si at leietagere under 19 kun betaler for den tid de ikke benytter, men som de har bedt om.
- Det etableres en driftstilskuddsordning for større idrettsanlegg eid av lag og foreninger.

4.0 Handlingsplan

Delmål	2011	2012	2013	2014
Fysisk aktivitet – partnerskap for folkehelse				
<i>Fysisk aktivitet skal være et gjennomgående tema i all kommunal planlegging</i>	x			
<i>Utvikling og bygging av gang- sykkelveger og turstier skal ha høy prioritet i kommunens arbeid for å bidra til bedre folkehelse og mer fysisk aktivitet.</i>	x			
Fysisk aktivitet – skole				
<i>Legge til rette for gode uteområder ved barne og ungdomskoler og de videregående skolene.</i>	X			
<i>Legge til rette for medvirkning fra elevene i planleggingen av uteområdene.</i>	X			
<i>Gi støtte til aktivitetstiltak i skolen</i>			x	
<i>Påvirke skolene slik at tiltak for fysisk aktivitet, blir en del av undervisningsopplegget for innvandrere.</i>	x			
<i>Lage en idé perm/“verktøykasse” for lavterskel tiltak for fysisk aktivitet i skolen.</i>		x		
<i>Alle skoler bør organisere skolehverdagen slik at det settes av konkret tid til fysisk aktivitet.</i>	x			
<i>Påvirke skolene til et sterkere fokus på friluftsliv</i>	x			
<i>Innen “tilkuddsordningen” for frivillighet bør man engasjere idrettslagene til å organisere fysisk aktivitet /idrett gjennom for eksempel SFO.</i>		x		
Fysisk aktivitet- Idrett				
<i>Utvikle samarbeidet med Kongsvinger idrettsråd hvor fokus legges på anleggsutvikling , breddeidrett, medlemsutvikling , kompetanseheving og profilering.</i>	x			
<i>Etablere en årlig samling i samarbeid med idrettsrådet om idrett og spillemiddelordningen.</i>	x			
<i>Gi mesterskapsstøtte for gjennomføring av NM og eventuelt andre mesterskap.</i>			x	
<i>Prioritere aktivitetsmangfoldet slik at det eksisterende tilbudet for fysisk aktivitet favner flest mulig.</i>		x		
<i>Ta del i etableringen av idrettens kompetansesenter i Glåmdalsregionen</i>		x		

<i>Utrede og etablere en tilskuddsordning for idrettsprosjekt.</i>		x		
Fysisk aktivitet – friluftsliv				
<i>Utvikle og merke kultur og turstier der folk bor i samarbeid med Finnskogen Turistforening, borettslag og velforeninger</i>		x		
<i>Tilrettelegge for idrettsanlegg i forbindelse med kultur, fiske og naturoplevelser</i>				x
<i>Oppfordre lag, foreninger, og grupper til igangsetting av enkle opplegg for turer i skog og mark.</i>		x		
<i>Være pådriver for opparbeiding av turstier i parker og og friluftsområder med særskilt tilrettelegging for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne.</i>		x		
<i>Oppfordre lag og foreninger til å benytte tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet ved opparbeidelse av turstier/kulturstier.</i>	x			
<i>Utarbeide kart over turstier/løyper i regi av kommunen eller andre tiltakshavere.</i>		x		
Tilrettelagte idrettslige tilbud i regi av Kongsvinger kommune				
<i>Videreutvikle dagens tilbud</i>	x			
<i>Utvikle samarbeid med idrettslagene om tilrettelegging av tilbud. Idrettsrådet blir en sentral samarbeidspartner i dette arbeidet.</i>			x	
Anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv				
<i>Ha en løpende dialog om anlegg i kommunen i samarbeid med idrettsrådet, de frivillige organisasjonene og KKE</i>	x			
<i>Invitere og oppfordre Kongsvinger idrettsråd, eldrerådet, Funksjonshemmedes råd, Innvandrerådet og ungdomsrådet med i Kongsvinger kommunes fremtidige satsning på fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.</i>	x			
<i>Alle anlegg skal være tilpasset gjennom universell utforming.</i>				x
<i>Satse på utvikling av nærmiljøanlegg og da særlig på mindre kostnadskrevende nærmiljøanlegg i samarbeid med borettslag og velforeninger.</i>	x			
<i>Oppfordre skoler, foreninger og lag til å tenke nærmiljøanlegg for fysisk aktivitet, og fremme søknader om spillemiddeltilskudd. Samtidig sikre at alle aktuelle adressater har fått tilstrekkelig informasjon om hva nærmiljøanlegg er.</i>		x		

<i>Stimulere til utbygging av turstier/løyper som kan benyttes sommer og vinter i tilknytning til større boområder i regi av borettslag, veforeninger og idrettslag.</i>		x		
<i>Bidra til at alle ansvarlige deler av forvaltningen i kommunen har kompetanse om spillemiddelordningen.</i>		x		
<i>Satse på friluftslivsanlegg og da særlig på dagsturhytter.</i>			x	
<i>Rehabiliterer Kongsvinger Svømmehall for å bidra til et bedre tilbud for folkehelse.</i>	x			
<i>Rehabilitering og utbygging av Kongshallen som et regionalt idrettsanlegg.</i>		x		
<i>Oppfordre til et beredere samarbeid om store idrettsanlegg på tvers av kommunegrensene.</i>	x			
Kommunale idrettsanlegg				
<i>Det utarbeides en drift, vedlikehold og rehabiliteringsplan for de kommunale idrettsanleggene ut fra kategorisering av anleggene.</i>	X			
<i>Det etableres rutiner for kommunale søknader om tilskudd fra spillemidlene hvor dette tillegges den enheten som har ansvaret for drift og vedlikehold av anleggene.</i>	x			
<i>Utleie av kommunale idrettsanlegg tillegges den som har ansvaret for drift og vedlikehold.</i>	x			
Rammer for bruk og uleie av kommunale anlegg				
<i>Administreringen og utleien av Kongsvinger kommunes idrettsanlegg samles i en enhet eller driftsselskap</i>	x			
<i>Utleieregulativet for idrettshaller, gymsaler og uteanlegg må revideres. Gratisprinsippet for barn og unge under 19 år opprettholdes, subsidieringen av leien skal synliggjøres i budsjett og regnskap.</i>		x		
<i>Det etableres en driftstilskuddsordning for større idrettsanlegg eid av lag og foreninger</i>		x		

5.0 Utbygging og rehabilitering av kommunale anlegg

Prosjekt	Beskrivelse	Kostnad inkl. mva	Tilskudd og mva ref.	Kommunal andel	2011	2012	2013	2014	2015 eller senere
Tråstad friidrettsanlegg	400 m friidrettsbane med kasteanlegg Nautgress fotballbane	10.200.000	2.200.000	8.000.000	x				
Kongshallen	Ishockeyarena med tilskuerkapasitet for GET liga. Isbinge, sosiale rom og styrketreningsrom	51.000.000	25.000.000*	26.000.000					x
Kongsvinger svømmeanlegg	Utbedring av dagens svømmehall	27.500.000	11.500.000	16.000.000	x				
Kunstisbane og kunstgressbane Holt	400 m kunstisbane, bandybane og kunstgress fotballbane	38.600.000	17.000.000**	21.600.000					x
Rehabilitering nærmiljøanlegg	Utbedringer og rehabilitering av eksisterende ball - løkker, nærmiljøanlegg	2.400.000	1.200.000	1.200.000		x	x	x	x ***
Bane 2 Gjemselund	Kunstgress med undervarme	7.000.000	3.500.000	3.500.000					x

SUM		136.700.000	60.400.000	76.300.000					

* I dette tilskuddet ligger programmidler på kr.4.000.000 som forutsetter byggestart i 2011

** Det kan være muligheter for programmidler i tillegg på kr. 5 000 000,-

*** Det legges opp til en rehabilitering/utbedring et anlegg med kr. 400.000/år i hvert år fremover, i minimum 6 år – dette gir et tilskudd på kr. 200.000/anlegg.